

Idrettsreform for radikal inkludering

Hvor skal vi? Radikal inkludering

Idrett er en viktig inkluderingsarena, og gir meningsfulle fritidsaktiviteter for tusenvis av barn i byen vår.

Vi må sørge for at idretten er med på å utjevne, ikke forsterke, sosiale forskjeller i byen vår. At idretten er en arena der alle kan være seg selv, og rasisme og diskriminering bekjempes.

For et sosialistisk parti er det viktig å støtte opp om idretten som et fellesskap bygget nedenfra av frivillige. Derfor er det viktig at vår politikk tar utgangspunkt i samarbeid med, ikke styring av, idretten. Samtidig må vi være bevisst på maktstrukturene som finnes i idretten, der sentrale forbund legger premisser for den lokale idretten. I tillegg er noen grupper sterkt underrepresentert i idretten, og hvis idretten skal være for alle må vi sørge for at også disse blir hørt, ikke bare de som allerede er innenfor. Det rødgrønne byrådet satser stort på idrett, og betydelige midler fra fellesskapet går til idrettsanlegg, tilskudd og annen tilrettelegging for idretten. Da har kommunen et ansvar for å sørge for at de midlene går til tilbud som er reelt tilgjengelige for alle, og det fordrer også å stille krav om inkludering.

Å være ekskludert fra sosiale, kulturelle og idrettslige arenaer kan føre til utenforskap. Det er også et viktig folkehelseiltak og et demokratiopplærende tiltak at barn og unge deltar i aktiviteter, og gis mulighet for ulike former for kreativ, fysisk og sosial utfoldelse.

Tilbud og tilrettelegging for aktivitet er et gode som må fordeles likt og rettferdig så alle barn og unge har en reell tilgang til godene. Mange gode krefter jobber for dette i dag, men vi er ikke i mål. Inkludering kan ikke være et sideprosjekt, men må ha en sentral plass i alt idretten gjør. Vi trenger radikal inkludering.

Hva er problemet? utfordringer i Oslo-idretten

Fersk forskning på idretten i Oslo bekrefter at det er betydelige sosiale forskjeller i idrettsdeltakelse blant barn og unge i Oslo. Disse forskjellene gjenspeiles i geografiske forskjeller, og de øker med alder.

Allerede fra barneskolealder er det forskjeller i hvem som blir med, og jenter med minoritetsbakgrunn har den laveste deltakelsen av alle. Når barneidretten går over i ungdomsidrett, ser vi at forskjellene blir enda mye større. Da er det særlig foreldrenes økonomi som avgjør om man forblir i idrettsfellesskapet, eller forsvinner ut.

Oslo er en by med store forskjeller i foreldres inntekt. Dyre forbundslisenser, utstyrspress og andre kostnadsdrivende faktorer har gjort at flere idretter har blitt dyrere å delta i. Økonomiske barrierer er en viktig årsak til forskjeller i idrettsdeltakelse, og derfor har dette stort fokus når vi jobber for en mer inkluderende idrett. Samtidig er økonomi langt fra den eneste barrieren for deltagelse, og det er viktig å ha flere tanker i hodet samtidig.

Det er også betydelige utfordringer med profesjonalisering og prestasjonspress. Dette er en sentral forklaringsfaktor for det store frafallet i overgangen fra barn til ungdom. Selv om det å satse stort kan skape tette fellesskap for de som er med, ser vi at det i praksis ekskluderer mange. Profesjonaliseringen øker også betydningen av foreldrenes innstilling til idretten, og hvorvidt de opplever det som en god prioritering å bruke mye tid og krefter på idretten. SV vil prioritere breddeidretten, og at det skal være tilbud både for de som ønsker å satse, og for det store flertallet som først og fremst er opptatt av idrettsglede.

Ikke minst er tilgjengelighet en viktig utfordring. Blant barn og unge som ikke deltar i idrett, er en av årsakene som hyppigst oppgis at det ikke er et tilbud som passer i nærheten. Oslo har Norges laveste

dekningsgrad for idrettsanlegg, og det er store forskjeller mellom bydeler. Selv om takten i bygging og rehabilitering er satt betydelig opp etter at det rødgrønne byrådet tok over, er etterslepet etter 18 års høyrestyre fremdeles stort.

Når banetid er et knapphetsgode, er må det fordeles rettferdig. Det har vært flere tilfeller der jentelag har opplevd å få mindre banetid enn guttelag, eller mer upraktiske tidspunkter. I noen idretter rapporteres det om at guttelagene gjennomgående har høyere status og prioritet.

I tillegg til tilgjengelige anlegg, er mangfold i aktiviteter viktig for at alle skal ha et tilgjengelig tilbud som passer dem. Selv om fotball er mest populært, skal vi også ha et tilbud for de som foretrekker cricket eller svømming. Det er også forskjell mellom grupper i hvilke aktiviteter som oppleves relevante. For eksempel er det for lavt tilbud av en del idretter som har høyere deltagelse hos jenter, som turn, dans og kampsport. Det kan forsterke ulikheter i deltagelse.

Oslo er en mangfoldig by, og alle skal kunne være seg selv. Som samfunnet for øvrig, har idretten store problemer med fordommer, særlig rasisme og homofobi. Også jenter og personer med funksjonsnedsettelse opplever diskriminerende og fordomsfulle holdninger i idretten. Når det finnes fordomsfulle og diskriminerende holdninger i idretten, blir den i praksis mindre tilgjengelig for deler av befolkningen.

Hva er gjort? Ny kurs med rødgrønt byråd

Store forskjeller og langvarige utfordringer krever gode politiske løsninger for radikal inkludering.

I Oslo er vi i gang, i tett samarbeid med idretten. Den viktigste satsingen heter Nabolagsklubber. En nabolagsklubb forplikter seg til å ta et større samfunnsansvar for nærmiljøet, og være en inkluderende klubb. Kostnadene må holdes lave, kjøpepress skal motarbeides, og turer finansieres med fellesaktivitet som dugnad, lodd eller sponsor, ikke ved foreldrebetaling. Nabolagsklubbene jobber aktivt for en kultur med rom for alle, mot negative holdninger som rasisme, homofobi og kjønnsdiskriminering. De er fleridrettslag, som gjør det enkelt for barn og unge å delta i de aktivitetene man er interessert i.

Nabolagsklubber skjer i tett samarbeid mellom kommunen og idretten. Oslo idrettskrets tilbyr nabolagsklubbene viktig kompetanse og veiledning, og kommunen bidrar med ekstra tilskudd. Ordningen er for klubber som er motivert for å følge alle føringene for en inkluderende klubb. Den er basert på at klubber som ønsker å ta et ekstra ansvar søker aktivt om å bli med i ordningen. I dag er det 25 Nabolagsklubber, i løpet av 2022 skal det bli 60.

I tillegg til å støtte opp om det gode arbeidet som gjøres i mange klubber, må byrådet ta ansvar for at infrastrukturen legger til rette for at alle kan delta. Siden det rødgrønne byrådet tiltrådte er det bygget 52 nye idrettsbygg, og 61 er rehabilitert. Områder med lav dekning kommer nå øverst når kommunen skal prioritere investeringer i idrettsanlegg.

Oslo SV har i flere år tatt et oppgjør med økende kostnader i Oslo-idretten, både i form av dyr egenbetaling, høye lisenser som faktureres direkte til foreldre, utstyrspress og dyre turer finansiert av foreldrebetaling. Noe kan vi få til i samarbeid med idretten lokalt, men en del fordrer også tiltak på nasjonalt nivå, i de sentrale idrettsforbundene og fra staten.

De to siste somrene har byrådet finansiert Idrettssommer, et omfattende gratistilbud for barn og unge som hadde 44 000 deltakere i 2021. Politiet har pekt på tilbudet som en vesentlig årsak til nedgang i ungdomskriminalitet. Idrettssommer kom i forbindelse med koronapandemien, men braksuksessen tilsier at dette er noe som ikke bør forsvinne med viruset.

Gratis AKS er SVs store barnereform i Oslo. Samtidig som gratis halvdagsplass har gitt alle mulighet til å delta, har vi startet på en viktig kvalitetsheving. Samarbeid med kulturliv, frivillighet og idrett har vist

at det finnes et stort potensial for reelt like muligheter for deltagelse i tilbud som ellers ikke oppleves like tilgjengelig for alle. Når barn får idrettstilbud i AKS reduseres eller fjernes mange av de viktigste barrierene, som økonomi og tilgjengelighet. Dette er et viktig spor i arbeidet for radikal inkludering i idretten, som må styrkes videre.

Hva nå? Idrettsreform!

Samtidig som mange viktige tiltak er i gang, ser vi fremdeles store forskjeller, galopperende kostnader, og tilfeller av diskriminering. Vi trenger å øke ambisjonene. Radikal inkludering fordrer en helhetlig politikk for idretten, og tydelige krav.

Når kommunen bruker store penger på idrett, må det følge med føringer om at inkludering skal stå sentralt i alt som foretas. Dette må gjelde både for anlegg og tilskudd. Også statlige tilskudd må i større grad støtte opp om det lokale arbeidet for inkludering.

Nabolagsklubber, byrådets viktigste satsing for inkluderende idrett, gjelder for klubber som er motivert til å gjøre en ekstra innsats. Ordningen har hatt stor suksess, og med utgangspunkt i dette mener Oslo SV at den bør utvides videre, slik at alle barn og unge i Oslo har et inkluderende idrettstilbud i sitt lokalmiljø.

Oslo SV vil:

- Arbeide for en idrettsreform i Oslo som bygger videre på Nabolagsklubber, men gjelder for hele Oslo-idretten. Kommunen bør inngå en forpliktende, langsiktig avtale med Oslo idrettskrets.
- At kommunen stiller krav om aktivt inkluderingsarbeid med alle midler som bevilges til idrett.
- At kommunen stiller krav om rettferdig fordeling av banetid for alle idrettslag som bruker kommunens anlegg.
- Jobbe for at alle bydeler og skoler samarbeider med sine lokale idrettslag om et inkluderende nærmiljø.
- Videreutvikle ordningen med idrett i AKS, med mål om at alle barn skal ha et variert, gratis tilbud i tilknytning til skolen sin.
- Holde oppe byggetakten for idrettsanlegg, og prioritere områder med lav dekning og lav deltagelse.
- Fortsette å jobbe for lavere kostnader og økt satsing på breddeidrett på alle arenaer, inkludert opp mot nasjonal ledelse i idretten.
- Støtte og videreutvikle tilbudet på utstyrssentraler i Oslo.
- Ta initiativ til et tettere samarbeid mellom idretten, kommunen og staten om inkluderingsarbeid.
- - Øke tilskudd til idrettsklubber med tilrettelagte tilbud for barn og unge med funksjonsnedsettelse.
- - Ungdom skal i større grad sikres representasjon og medvirkning i idrettslagene.
- - Ha mer forskning på-, og kartlegging av spiseforstyrrelser, rasisme, homofobi og seksuell trakassering i idretten, sånn at mest mulig treffsikre tiltak mot det kan iverksettes.